ANUL VIII. - No. 2
15 Noemvrie 1931

„Hristos, Regele, Naţiunea"
„România a Românilor"

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine"
Apare la 1 şi 15 a fiecărei luni

Cuprinsul:

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul ţării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZĂR ISAICU.

REDACŢIA SI ADMINISTRAŢIA
CLUJ, STRADA B O B N-rul 7

TIPOGRAFIA GHEORGHE GHILI
STR. COGĂLNICEANU Nr. 4.

ANUL VIII. — Nr. 2

Cluj, 15 Noemvrie 1931

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine“

Hipocrizie şi falşificare

Dintre toate luptele, ce a avut să ducă omenirea pentru ca binele să înfrângă răul, nici una nu a întâmpinat mai multe greutăţi, decât a ideii naţionale, contra Iudaismului actual.

Spre deosebire de conflictele din trecut, lumea creştină din secolul XX are de combătut un duşman, care se întâlneşte nu numai pe câmpul deschis al concurenţii economice, unde mai mult sau mai puţin este **vizibil**; dar mai ales, are de combătut un duşman **invizibil**, care a pus stăpânire în aşa măsură pe felul creştinilor de a gândi, de a judeca, de a simţi, încât a avut perfectă dreptate, ce se verifică zilnic, *Gougenot des Mousseaux*, când între 1860—70, a dovedit într'o scriere celebră „la Judaisation du monde chrétien“.

Aici într'adevăr, sub această formulare a marelui autor francez, stă ascuns pericolul, care îngreunează lupta antisemită.

Cucerirea materială a duşmanului **vizibil** o recunoaşte chiar unul din rasa jidovească, *P. Ratisbonne*, convertit la creştinism, în următorii termeni:

„Prin felul lor de a lucra, şi stăpâniţi de instinctul dominaţiunii, Jidanii au năvălit treptat pe toate căile largi, cari duc la avere, la demnităţi şi putere. Ei conduc bursa, presa, teatrul, literatura, administraţiile, marile căi de comunicaţie pe uscat şi pe mare şi prin vaza ce le dă averea şi geniul lor, ei ţin în ceasul de acum toată societatea creştină ca într'o pânză de paianjen“[1]).

Din acest tablou sinoptic rezultă constatarea, că nu a mai rămas mult în stăpânirea creştinilor din bunurile ce li se cuvin, prin faptul că ei, prin civilizaţia lor proprie, le-au creiat. Fiecare deposedare constitue pentru adversarul iudaic un punct dominant în lupta ce necontenit se înteţeşte. Spre a ne menţine, trebue să recucerim poziţiile dobândite prin frauda lor[2]) şi naivitatea noastră.

Dacă ar fi numai aceste poziţii de recucerit, întreprinderea nu se prezintă de loc uşoară cerând sforţarea comună a tuturor popoarelor creştine, tot mai mult strâmtorate în viaţa lor actuală şi ameninţate cu o completă robie în viitor. Asupra situaţiunii, mărturisită de un Jidan, în măsură să o cunoască, sunt de acord spiritele luminate şi desinteresate, ce şi-au pus problema cu necesarele-i soluţiuni rezervate unui timp nu prea îndepărtat. Iată ce scrie în această privinţă un scriitor francez sub pseudonimul *Theo-Deodatus*, în studiul său remarcabil intitulat *„L'Angleterre juive. Israel chez John Bull“*. Paris Ed. III pag. 265:

„Să fim atenţi; dacă popoarele, prin una din acele mişcări neprevăzute, ce pornesc din instinctul obscur al conservării şi din forţe vitale necunoscute, nu se revoltă contra prepotenţii Jidanilor şi nu găsesc mijlocul de a înfrâna ambiţiile lor; ziua nu va fi departe, pentru a întrebuinţa expresia lui Arnold White „când naţiunile din Europa vor descoperi dintr'o dată că floarea bunurilor ţării aparţine Jidanilor şi că democraţia, făcând operă socotită superior umanitară, a lucrat oarbă şi fără ştiinţă la triumful supremaţiei jidăneşti, pierzându şi în acelaş timp capacitatea de a mai păstra deosebită propria ei existenţă“ „Deşteptarea va fi teribilă, vai! o putem de pe acum presimţi“[3]).

Nu ne ocupăm aici de imensitatea materială a acaparării jidoveşti în dauna popoarelor creştine, nici de deslegarea chestiunii, în modul, de care se teme autorul francez, precum s'a temut, chinuit de presimţiri sinistre, şi Jidanul Rathenau gândindu-se la legitima reacţiune inexorabilă din Rusia, liberată odată de bolşevismul judaic.

Nu de duşmanul **vizibil**, tronând peste grămezi de aur, extorcat omenirii din sângele şi sudoarea ei, ne ocupăm aici; îl vede şi simte fiecare în felul său: dela ţăranul din Maramureş până la M. S. Regele. Jidanul **nevăzut**, care a pus stăpânire pe întreg sufletul creştin, formează, prin producţia spiritului său disolvant, obiectul cercetării noastre.

Puterea lui **invizibilă** interesează în deosebi, fiind cu atât mai primejdioasă cu cât din umbră a ştiut să altereze până la completă falşificare mentalitatea bieţilor creştini.

Ca să atingă acest rezultat, i-a trebuit Jidanului dobândirea drepturilor politice, spre a manevra liber ca cetăţean: *le-a obţinut.*

I-a trebuit Jidanului acapararea presei, spre a amăgi masele de muncitori şi a le aţâţa contra capitaliştilor: *A pus mâna pe această forţă.*

Ajuns în posesiunea ambelor bunuri, istoria secolului trecut desvălue ochiului pătrunzător, cum perfidul beneficiar a lucrat spre a face pe creştini să cugete şi să judece în felul dictat de el, în conformitate cu interesele de dominaţiune ale rasei lui.

Spre a zăpăci nu numai mintea maselor proletare, dar şi a restului societăţii ariene, Iudeul secolului al XIX a înţeles, că succesul deplin se obţine prin *hiprocrizie*, prin *producerea de confuziune în spirite*, şi prin *tactica tăgăduirii unor realităţi istorice.*

Folosindu-se de destăinuitele metode la răspândirea teoriilor, construite spre a induce în eroare, Jidanul a urmărit două ţinte, şi anume: *să falşifice dreapta judecată şi să se ţină pe sine în umbră, pentru ca opinia publică, astfel înşelată, să nu zărească pe înşelător.*

1) cf. Délassus, L'Américanisme et la conspiration antichretienne. La question juive. Notes et documents. Paris 1911.

2) A se cerceta origina averii familiei Rotschild, spre a se afla că la bază îi stă o speculaţie de bursă.

3) vezi „Dreptul rassei superioare“ de Isac Blümchen. Introducerea pag. 10.

Şi a isbutit peste toate aşteptările.

A trebuit să vină pacea iudaică, drept încheere a războiului mondial, scoţând la lumină imensitatea puterii jidoveşti; a trebuit să se deştepte spiritul naţional la toate popoarele beligerante, ca o firească urmare a războiului, deslănţuit pentru înfăptuirea principiului naţionalităţilor; pentru ca lumea să simtă în fine acţiunea dezagregantă şi apăsarea neamului jidovesc în mijlocul popoarelor-gazdă, trezindu se la antisemitismul general, ce domneşte actualmente dela Oceanul Pacific până în Munţii Urali.

Şi acum, din mijlocul situaţiei primejduite în toate statele, privind îndărăt către secolul trecut, când Jidovimea de pretutindeni lucra din umbră la dislocarea forţelor politice şi sociale din Europa veche; acum având perspectiva distanţei şi cunoscând pe agenţii hotărîtori, se poate afirma, cu dovezi incontestabile, că haosul sufletesc actual, dominat de cel mai sălbatic materialism, a fost pregătit, urzit în taină şi deslănţuit la momentul oportun de perfida propagandă a Jidanului, cu ţinta precisă de a dărâma aşezăminte respectabile spre a se instala ca stăpân printre ruine. Rusia ne oferă un tablou de o tragică eloquenţă.

Metodele întrebuinţate în curs de un veac sunt cele mai sus schiţate. Să examinăm pe fiecare în parte în diferitele chestiuni, desbătute sub pretextul de a se face educaţia spiritului public de înaintea marelui răsboiu.

I. *Hipocrizia.* Toate teoriile sociale şi politice, vânturate de presă jidovită, dupăce au fost născocite de teoreticiani jidani, sau de creştini influenţaţi de maestri semiţi, toate aceste teorii au fost puse în circulaţie de către autori sau propagandişti, nu spre a se bucura de o aplicaţiune generală la toţi cetăţenii aceluiaş stat; ci au fost inventate numai pentru uzul creştinilor.

Jidanii au evitat cu precauţiune să le aplice societăţii lor, pe care au ştiut să o păstreze neamestecată cu a creştinilor, deşi au pretins şi obţinut toate drepturile civile şi politice ale acestora.

Câteva exemple. Jidanii, ca autori şi propagandişti, au ameţit lumea, dornică de mai bine, cu *socialismul, având drept ţintă desfiinţarea capitalismului şi ca mijloc de realizare lupta de clasă.* Acest răsboiu civil caută să-l deslănţue în societatea creştină: *dar nici de cum în a lor,* Jidanii cu toţii sunt solidari între ei. dela cea mai mizerabilă creatură galiţiană până la parvenitul miliardar din New-York; proletarii lor nu trebue şi nici nu se ridică contra capitaliştilor din neamul lor! Lupta de clasă este bună numai pentru goimi!

Jidanul propagă *internaţionalismul cu desfiinţarea deosebirilor între naţiuni;* dar pentru naţia lui cultivă cel mai habotnic simţ de conservare a unităţii etnice.

Jidanul propagă *ateismul pentru creştini;* dar pentru neamul lui este atât de credincios, încât confundă religia părinţilor lui cu însăşi naţionalitatea, formând un tot inseparabil şi indestructibil.

Jidanii propagă în politică *regimul republican pentru alţii;* dar ei sunt în organizarea neamului lor atât de mult stăpâniţi de principiul monarhic, încât nici astăzi nu le a eşit din suflet, după 19 veacuri de „Diaspora", credinţa că undeva într'un colţ al pământului, pe care sunt risipiţi, trăeşte în taină, cunoscut numai de „Inţelepţii Protocoalelor" aşa numitul Prinţ al Exilului, „Exilarhul", care-i conduce pe nevăzute până va sosi timpul să se aşeze în văzul tuturora pe tronul Sionului!

Jidanii au propagat pentru toată lumea, în cursul veacului trecut, *antimilitarismul,* spre a opri constituirea sau întărirea statelor naţionale; dar ei înţeleg să-şi îngrădească, prin toate mijloacele, coprinsul în care să se poată desvolta la maximum puterea naţiunii lor, şi anume; în Palestina cer sprijinul forţei militare a Marei Britanii; în Europa produc zilnic tentative de şantaj asupra naţiunilor cari îşi apără naţionalitatea, ameninţându-le cu forţa comprimantă a Ligii Naţiunilor, ce le stă la dispoziţie.

Mă opresc aici cu exemplele de practică a hipocriziei iudaice aplicată societăţii creştine; şi te rog Domnule cititor, adună laolaltă toate aceste elemente disolvante: lupta de clasă, umanitarismul ucigător de naţionalitate, ateismul, teoria republicii în dezordine şi a statului lipsit de pavăza armatei; aruncă-le pe toate în arena vieţii publice asupra unei societăţi muncitoare, credule, dornică de mai bine; exploatează cu reacredinţă, toate acele principii falşe debitându-le muncitorimii, clasei de mijloc sau intelectualilor în fiecare zi dintr'un secol întreg prin intermediul presei, în conferinţe, întruniri, sau prin publicaţiuni prezentate cu tot aparatul ştiinţific impunător; şi prin ploaia de idei subversive trimite neîncetat săgeţile otrăvite ale urii de clasă, exploatând diferenţa între sărac şi bogat, între guvernat şi guvernant, între inferior şi superior pe scara ierarhiei militare; şi atunci Domnule cititor, vei înţelege cum o ceaţă deasă de rătăcire şi falşif care, de amă ăciune şi răsvrătire s'a coborît în sufletele celor mulţi, fecundând idei şi porniri, cari au dus la dărâmarea monarhiilor şi la întronarea bolşevismului, din care au profitat Jidanii în Europa zdruncinată de marele răsboiu.

II. *Confuziune în spirite.* De această tactică s'a folosit Jidanul secolului al XIX în materie de confesiuni, şi anume: a căutat să inducă lumea în eroare, ţintind a o face să creadă, că acolo unde se produc manifestări de nemulţumiri contra lipitoarei iudaice, ar fi *nu* din cauza suferinţii adusă populaţiei prin camătă, prin alcool, prin exploatare sistematică până la sânge a creştinului, ci din cauza confesiunii mozaice. Şi astfel, încep invectivele aruncate cu furie: de „obscurantism", de reînvierea barbariei medievale, de intoleranţă religioasă incompatibilă cu progresul secolului. Fiecare cuvânt din cele ca exemple reproduse, conţine nu numai un sfruntat neadevăr ticluit cu intenţie, adică cu deplina conştiinţă a relei credinţe; dar o falşificare a istoriei veacului al XIX, din care analele popoarelor civilizate ne stau mărturie, că în nici o ţară, unde trăesc fiii aceluiaş neam, deosebiţi după confesiuni, nu s'a întâmplat în ultima sută de ani fricţiuni şi ciocniri din cauza credinţei religioase.

Denaturarea adevărului degenerează într'o bârfire incalificabilă faţă de poporul român, care spre deosebire de popoarele Apusului, nici când în istoria lui, din fundul evului mediu până în zilele noastre, nu a cunoscut lupte din pricina intoleranţei religioase.

Atunci pentruce ignobila măsluire a adevărului? Pentru ca meseria de cămătar, falit fraudulos, contrabandist, escroc, negustor de carne vie, mituitor, bârfitor, trădător, revoluţionar, incendiator, comunist, bolşevic, pentru ca toate aceste aspecte, sub care operează fiii „neamului ales" în societatea goimilor, să fie cu prudenţă şi cu un văl de compătimire acoperite, iar Jidanul să se poată prezinta ca victimă a intoleranţei religioase. Această grosolană minciună o mai pun în circulaţie calomniatorii României întregite, şi astăzi!

Nu pentrucă vă închinaţi la tablele lui Moise, vă denunţăm opiniei publice, seminţie perfidă şi etern

vrăjmaşă, ci pentrucă prin numărul vostru crescând şi puterea mereu sporită ce aţi dobândit la noi, amenvinţaţi să ne scoateţi afară din Casa naţiunii noastre, la a cărei clădire nu aţi contribuit nici cu un grăunte de nisip.

Opera de producere a confuziuni în spirite a pătruns atât de temeinic până în cele mai înalte straturi ale societăţii europene, încât cea mai elocventă dovadă o aflăm în tratatele de pace privitoare la reglementarea statului politic al României mici şi al României întregite, cari tratate au fost redactate cu clauza încetăţenirii în bloc a tuturor locuitorilor din ţară fără deosebire de confesiune. Ca şi cum România de la 1878 şi dela 1919 se temea de confesiunea mozaică şi nu de puterea distrugătoare a neamului lui Iuda!

III Tăgăduirea unei realităţi istorice. Nimic nu indispune pe Jidanul modern mai mult, decât ridicarea *chestiunii de rasă.*

Am în mână cartea profesorului iudeu, *Ludvig Stein*, intitulată *Einführung in die Soziologie*, München, 1921, în care autorul se străduieşte sub capitolul „Soziologie der Rasse", să convingă pe cititor, că noţiunea de *rasă* nu este decât un instrument de clasificare în sistemul ştiinţei moderne, în domeniul antropologiei. Deci noţiunea *rasă* serveşte numai la înlesnirea investigaţiunii ştiinţifice şi nimic mai mult. In jup tul capului Jidanul care apără cu sau fără conştiinţă — în acest din urmă caz din adâncul instinctului — interesele neamului său, nu vrea să recunoască pe faţă că *rasa este o realitate istorică*, şi deci ca atare a jucat un rol determinant în desfăşurarea vieţii omenirii. Pentru el nu a existat ciocnici de rase, nu au existat apropieri şi fuziuni de rase; el ca Jidan, nu admite a se face lumină în capul goimilor asupra acestui punc , pentru ca noi, cei de alt sânge şi alt ideal etic să nu cumva să descoperim vre-o deosebire, în virtutea căreia să începem a ţine pe Jidani la cuvenita distanţă.

Interesul specific iudaic orbeşte pe omul de ştiinţă semit, pe L. Stein în aşa măsură, încât uită faptul, care îl desminte categoric, şi anume, pretenţia însăşi a Jidovimei, de a fi fost, de a fi şi de a rămâne „popor ales".

Dar această „alegere" adică selecţiune nu se realizează tocmai prin cultivarea rasei?

Care popor s'a păstrat mai curat în cursul veacurilor decât Jidanii? Ei au infiltrat, prin încuscriri calculate, sângele lor în vinele altor popoare; dar prea puţin sânge străin a intrat în unitatea lor etnică. Aşa fiind, nici un neam nu a cultivat rassa mai mult ca naţiunea evree, de aceea s'a păstrat şi aşa curată.

Aşadar, prin însă şi existenţa istorică a Jidanilor se face dovada că noţiunea de „rasă", nu este un simplu mijloc de clasificare în câmpul vast al investigaţiilor şi a sistematizării ştiinţifice; *ci este o realitate pe care nu o poţi suprima din evoluţia omenirii.*

Atunci, pentruce tăgăduesc teoreticianii jidani un fapt istoric incontestabil? *Pentru ca să nu ne trezim şi noi la exclusivismul lor de rasă, cu amarele-i consecinţe pentru neamul lui Iuda.* Ar urma să i ţinem departe de comunitatea noastră ariană cum ne ţin ei departe de comunitatea lor iudaică; ar urma, din această justă reciprocitate, să-i alungăm din toate situaţiile şi din toate drepturile, în virtutea cărora ei au pătruns în toate fibrele fiinţei sufleteşti şi trupeşti a neamurilor ariene, *fără să fi renunţat la firea lor proprie,* în care noi nu am pătruns şi nu vom pătrunde, precum ne arată o experienţă de 20 de veacuri

La această consecinţă logică şi conformă intereselor de regenerare a rasei ariene, va trebui să ajungă lumea creştină, după-ce se va fi curăţit atmosfera mentalităţii astăzi iudaizate, înţelegând în fine, că a fost înşelată spre a construi, cu braţe de robi, edificiul atotputerniciei lui Israel. După toate semnele vremii deşteptarea se înfăptueşte şi deci urmările nu mai pot întârzia:

pentrucă, *hipocriza metodei iudaizante* este pretutindeni as'ă-zi sus şi tare denunţată şi tot mai clar înţeleasă;

pentru-că, *conluziunea în spirite urmărită de metoda iudaizantă* se limpezeşte prin antisemitismul general;

pentrucă, *tăgăduirea realităţii istorice a* **rasei** *preconizată de metoda iudaizantă* este în contradicţie cu întreaga evoluţie a istoriei omeneşti şi a istoriei lui Israel în special.

Puterea acestui neam duşmănos şi inasimilabil, întemeindu-se pe falşificarea mentalităţii ariene va rămâne fără sprijin odată ce desmeticirea celor amăgiţi se va fi produs şi atunci se va ivi ca o inexorabilă fatalitate prăbuşirea forţei iudaice aducând liniştita prosperitate a popoarelor creştine.

I. C. Cătuneanu.

L. A. N. C. în Parlament

Discursul dlui prof. A. C. Cuza

la discuţiunea asupra

Proiectului de buget pe 1931, rectificat,

ţinut în şedinţa de Marţi — după amiazi — 7 Iulie 1931, a Adunării Deputaţilor — Sesiunea Extraordinară 1931

. . . .

. . . .

D. **A. C. Cuza:** Eu am susţinut întotdeauna că Ţara Românească trebuie să se desvolte prin propriile ei puteri şi Ţara Românească şi naţia românească trebuie să se descotorosească de prea mulţii străini paraziţi cari s'au aşezat pe pământul ei. (Aplauze pe băncile L. A. N. C.) Eu susţin încă şi astăzi că aceasta este adevărata politica şi că, dacă am ajuns în starea aceasta de strâmtoare, aceasta se datoreşte tocmai faptului că nu ne-am desvoltat puterile naţionale cum trebuia şi nu am avut acea atitudine de mândrie şi de energie, pe care un popor trebuie să o aibă, pentru ca să răsbată prin toate greutăţile posibile ale traiului său.

Am avut un exemplu. A venit aici d. Victor Antonescu, unul din exponenţii politicii ideilor contrare ideilor mele şi care ne-a făcut o lecţie de ţinută, de ţinută pe care trebuie să o avem noi, ca să merităm *bunăvoinţa capitalurilor străine.* Dar, d-lor, se pune întrebarea: chiar dacă am avea noi orice ţinută aşa de umilinţă,

față de capitalurile străine, pe care nu a avut-o Țara Românească în trecut nici față de Turci — Țara Românească era mai mândră și mai plină de încredere în ea însăși când era sub dominația Turcilor, atunci când cel mai mic semn de independență costa capul unui om, decât suntem noi astăzi. Totuși, în situația în care ne găsim, când ni se predică o anumită ținută față de capitalul străin — eu vă declar că nu am nici o ținută față de capitalul străin.

D-lor, fie ce o fi. Dar, în sfârșit dacă d-voastră ați zice: dacă d-ta ai avea o ținută față de capitalul străin, cel puțin ai să obții împrumuturi, poate că ași avea și eu ținuta aceea față de capitalul străin. Dar este dovedit că nu putem obține astăzi *nici un împrumut* și cel din urmă împrumut care a fost realizat de partidul național-țărănesc, a fost — putem zice — o adevărată rușine. (Aplauze, aprobări pe băncile majorității).

D-lor, a fost o rușine prin însăși modul cum s'a tratat acest împrumut. Mie mi se pare că un ministru de finanțe este cineva, că el reprezintă România când se duce să trateze un împrumut și când tratează împrumutul are conștiința că reprezintă o țară și un popor muncitor, care înseamnă ceva. Să te duci să tratezi un mizerabil împrumut timp de șase săptămâni și să vii pe urmă încurcându-te în diferite tratări cu diferiți indivizi, cu diferiți samsari de aici din țară, pe cari noi îi știm, cari s'au amestecat în tratările acestui împrumut, aceasta este o rușine.

D. **D. R. Ioanițescu:** V'a spus d. Mihai Popovici, că nu a intervenit nici un samsar. De ce reveniți cu această insinuare??

D. **A. C. Cuza:** Departe de mine gândul să bănuiesc că d. Mihai Popovici s'a servit de samsari în afacerea aceasta. Insă samsarii s'au amestecat pentru afacerile lor.

D. **I. Răducanu:** Vrem să-i știm și noi. Vrem să știm dacă noi am adus samsari la împrumutul ultim. Regret că banca ministerială admite să se spună dela această tribună că, cu ocaziunea împrumutului celei de a doua tranșă de stabilizare, s'au introdus samsari.

D. **A. C. Cuza:** Nu face pe indignatul, lăsați melodrama, căci cu mine melodrama nu merge! (Ilaritate).

D. **I. Răducanu:** Spuneți numele.

D. **A. C. Cuza:** Vrei să i spun numele? Este Jidanul samsar Alfred Hefter. (Aplauze pe băncile majorității, protestări pe băncile partidului național-țărănesc).

D. **I. Răducanu:** Și d-voastră aplaudați! (Zgomot).

D. **A. C. Cuza:** Prin urmare, d-lor, dacă ar fi vorba să realizăm împrumuturi în condițiuni normale, așa cum pot să realizeze un împrumut statele care nu sunt falite, am zice că am avea interes să avem o atitudine oarecare față de capitalurile străine. Dar posibilitatea realizării unor asemenea împrumuturi este exclusă. In afară de aceasta, în principiul nostru, ca *naționaliști*, este exclus ca să recurgem la împrumutul străin. Oricâte greutăți am avea noi de întâmpinat, noi vedem în țara noastră capitalurile străine prea mult stăpâne pe politica statului, mai cu osebire și pe pământul acestei țări, ca să mai umblăm după capitalurile străine și să ne supunem acestei presiuni a străinătății asupra noastră.

Și atunci, resping dela început, cu oroare și cu indignațiune, ținuta care ni se recomandă față de capitalurile străine. Eu nu înțeleg să am decât o singură ținută, *o ținută de mândrie* și știu un singur lucru, că țara aceasta este într'adevăr, așa cum a spus-o d. ministru de finanțe, o țară bogată prin avuțiile sale naturale și că aceste *avuții naturale pot fi exploatate de noi*, iar dacă le concesionăm ca să fie exploatate de capitalurile străine, nu noi trebuie să fim recunoscători față de capitalurile străine, ci capitalurile străine față de noi. (Aplauze pe băncile L. A. N. C.).

Prin urmare, d-lor, o atitudine de mândrie, o atitudine de intrasigență față de aceste capitaluri străine și ași vrea să mă găsesc, dacă ar fi cu putință, în tratare cu capitalurile străine și atunci veți vedea d-voastră, d-le ministru de finanțe, cum le voiu trata. (Ilaritate).

Dar atunci veți zice: acele capitaluri străine noi nu putem astăzi să le atragem...

D. **C. Argetoianu,** *ministrul finanțelor și ad interim la interne:* D le Cuza noi nu avem nevoie de capital străin, avem nevoe de capital și nu-l găsim decât în străinătate. Aceasta este nenorocirea. (Ilaritate).

D. **A. C. Cuza:** Eu am să vă răspund în ce pri eşte *capitalul străin,* că acesta *are mai multă nevoie de avuțiile noastre, decât avem noi nevoie de el.* Dacă nu va avea să se supună în funcțiune prin exploatarea unor avuții capitalul piere de inaniție, pe când cu avuțiile noastre noi nu putem să pierim de inaniție.

D. **C. Argetoianu,** *ministrul finanțelor și ad-interim la interne:* Interesul este reciproc.

D. **D. R. Ioanițescu:** Și capitalul străin are o ținută față de d-voastră.

D. **A. C. Cuza:** Nici n'a avut ocazia să aibă vreo ținută față de mine, căci eu am avut o astfel de ținută față de dânșii, încât nici n'au îndrăznit să se prezinte în fața mea. (Mare ilaritate).

D-lor, este un lucru cert. Noi cu capitalurile străine nu putem să îndreptăm starea noastră economică și financiară.

. . . .

Cele ce s'au întâmplat cu *concesionarea telefoanelor și a chibriturilor* este încă o dovadă în această privință. Unde ați voi d-voastră să mergeți pe această cale mai departe? Să dați în concesiune toate veniturile pe care le aveți? Dar pe urmă, dacă se vor micșora veniturile, dându-le în exploatare capitaliștilor străini, cu ce mai conduceți interesele țării? Pe calea aceasta este exclus și în principiu este exclus, ca posibilitate practică, să restabiliți situația noastră economică financiară prin capitalul străin.

Acestea fiind stabilite, se pune întrebarea, ce facem? D lor deputați, iarăși mă raportez la acel englez, care are un nume curios, ca pronunțare, *Hops*, dar care este un om foarte serios, pe care îl cheamă *Hobbes*. L-am mai citat odată tot pentru uzul țărăniștilor. (Ilaritate). El spune: ad locupletandos cives necessaria duo sunt: labor et parcimonia; adică: pentru înavuțirea cetățenilor două lucruri sunt necesare: „munca și economia".

Voci *depe băncile majorității:* Traduceți tot pentru țărăniști?

D. **A. C. Cuza:** Tot. (Ilaritate). *Muncă și economie*, în aceste două cuvinte se rezumă tot secretul restabilirii noastre naționale. Munca particularilor, munca statului, munca reprezentanților statului, acea muncă admirabilă, al cărei simbol național este marele nostru președinte al Consiliului, d. profesor N. Iorga, (aplauze pe băncile majorității); munca, pe care o exemplificați și d voastră în fața țării, că pe aceste călduri stați câte trei ședințe pe zi, ca să puteți da satisfacție intereselor ei

D. **D. R. Ioanițescu:** Ințelegeam să aveți ținută față de d. prim-ministru, dar văd că aveți ținută și față de majoritate.

D. **A. C. Cuza:** Toți cei cari

participă la aceste desbateri sunt cuprinşi în laudele mele.

Economie, cea mai severă şi mai strictă economie, însă economie cu chibzuinţă, ca să nu atingem acele elemente ale statului, care trebue să trezească energia naţională, să trezească naţiunea la energie, ca să şi recapete situaţia pe care momentan a pierdut-o.

In această privinţă să-mi daţi voe să fac o singură observaţie. Nu s'a suprimat, fiindcă d. profesor Iorga a protestat în această privinţă, nici o şcoală. Dar este fapt — şi eu vorbesc mai cu deosebire de şcolile de meserii — 91 de şcoli de meserii de exemplu, au trecut la comitetele şcolare.

D. Profesor **N. Iorga,** *preşedintele Consiliului de Miniştri şi ministrul instrucţiunii publice şi al cultelor*: Nu în întregime; afară de profesorii titulari, pe aceia îi plătim. Incolo ajutăm cât putem.

D. **A. C. Cuza:** Mi s'a spus că pentru aceste 91 de şcoli de meserii, se cereau 9 milioane şi jumătate pentru lefuri şi se mai cereau încă 16 milioane pentru chirie şi celelalte, în total 26.000.000 lei. Pentru 26.000.000, s'au pus, — cum a-şi zice? în stare de inaniţie momentană 91 de şcoli de meserii.

Insă pentru mine şcolile de meserii au o importanţă foarte mare. Ele sunt cele care reprezintă munca pozitivă şi acea muncă pozitivă trebuie să se facă nu numai de către meseriaşi în oraşe, dar mai cu deosebire, fiindcă oraşele astăzi, momentan, sunt ocupate de străini, să se întindă la ţară şi să creeze focare de muncă şi de industrie în diferite sate din ţară, care nu sunt ocupate încă de străini şi aceste elemente vor servi pe urmă, treptat, la recucerirea şi românizarea oraşelor noastre, (aplauze pe băncile L. A. N. C.). Şi, de aceea eu îmi zic: pentruce să facem economii la un asemenea capitol şi să nu rezervăm acest capitol, găsind *alte capitole de economii, cari capitole erau mai puţin utile pentru stat* decât şcolile de meserii.

D-lor deputaţi, *problema naţionalizării oraşelor*, vă întreb pe d-v. toţi de aci, vă interesează sau nu vă interesează?

Voci: Desigur.

D. **A. C. Cuza:** Prin urmare, suntem de acord. Şi atunci, aţi recunoscut — nu este aşa? — utilitatea noastră ca Ligă a Apărării Naţionale Creştine, care ne ocupăm de această mare problemă. D. deputat Victor Antonescu ne făcea o admirabilă lecţie de ţinută faţă de capitalul străin. Insă chestiunea este că d. Victor Antonescu şi toţi acei cari se găsesc în situaţiuni de stat, nu pot să aibă atitudinea pe care o avem noi: vedeţi, eu nu am absolut nici o îndatorire şi nu am nici o ţinută faţă de capitalul străin.

D. **D. R. Ioaniţescu:** Dar dacă d. prim ministru ar putea să facă un împrumut în străinătate, ce ţinută aţi avea atunci faţă de d-sa?

D profesor **N. Iorga,** *preşedintele Consiliului, ministrul instrucţiunii publice şi al cultelor*: N'o să aibă ocaziunea, pentrucă — îndată ce va fi vorba să se încheie un împrumut — şi nu exploatarea onestă a bogăţiilor naţionale, eu nu voiu mai fi pe această bancă. (Aplauze pe băncile majorităţii şi ale L. A. N. C.

Neted şi pentru toată lumea.

D. **A. C. Cuza:** Foarte bine. Suntem înţeleşi. D. prim ministru, cu înalta sa autoritate a clarificat această problemă într'un chip pe deplin satisfăcător pentru naţia românească, şi care aşteaptă acest cuvânt dela d sa. (Aplauze pe băncile majorităţii şi ale L. A. N. C.). Noi n'avem nevoie să umblăm cu cerşitul, cu talgerul după împrumuturi străine. Dar dacă sunt capitaluri străine cari să vrea să valorifice în ţară la noi bogăţiile noastre naţionale, cinstit, şi cu folos pentru noi, n'avem nimic de zis.

Acum, d-lor, care ar putea fi unele economii?

A venit d. Ghiţescu şi ne-a vorbit de automobile.

D. **G. Ghiţescu:** 400 de milioane economii se pot face.

D. **A. C. Cuza:** Şi cum zice d-sa după calculele pe cari le-a făcut, se pot face economii de 400 de milioane.

Este apoi capitolul pe care l-a invocat d. Ioaniţescu, al legii cumulului. Evident că legea cumulului, bine aplicată şi reducerea salariilor prea mari, ar putea să ne dea iarăşi câteva miliarde.

Va să zică *automobilele, legea cumulului, reducerea salariilor prea mari*, de aci puţin, de dincolo puţin şi mai ales *misiunile,* d le ministru de finanţe, misiunile d-voastră din străinătate! Eu nu am prea mare încredere în misiunile acestea. Misiuni culturale? Da, dar misiuni diplomatice, care sunt făcute numai ad pompam et ostentationen, care nu au nici un folos şi care costă multe milioane pe stat, vă mărturisesc că nu le socot necesare. Aşa dar, în această direcţiune, se pot face multe economii.

D. profesor **N. Iorga** *preşedintele Consiliului, ministrul instrucţiunii publice şi al cultelor:* Daţi-mi voe, în materie de misiuni — iată ce recomand la toată lumea — mai ales că unele foi inspirate de persoane care se poate întâmpla să fie chiar aci în Cameră, îmi fac, din când în când, cu deosebită îngrijire, socoteli: cu 100.000 lei, doi oameni pot merge până la Paris şi sta 3 luni de zile, cu condiţia, naturală, de a fi pe jumătate nemâncaţi — şi această experienţă o am eu. (Aplauze pe băncile majorităţii).

D. **A. C. Cuza:** Dar, d-lor deputaţi, este un alt izvor de venituri şi mai mult pentru acest izvor — sau mai bine pentru aceste izvoare de venituri, — am venit la această tribună, d-le ministru de finanţe. Dintre toţi acei cari au venit la această tribună şi au căutat să critice budgetul — nu vreau să spun cuvântul „jongleze" — nu este poate cel adevărat, să jonglezi cu cifre, însă nici unul n'a atins unele izvoare de venituri, precum sunt monopoluri e.

Mă refer la două monopoluri, anume: *monopolul zahărului* şi *monopolul spirtului.*

Intr'o şedinţă din 13 sau 14 Martie, anul acesta, am adus chestiunea eftenirii zahărului în desbaterile onoratei Camere şi atunci s'a ridicat d. Madgearu, care era pe vremea aceea ministru de finanţe şi a spus: „mâine dimineaţa delegaţia economică a guvernului se va ocupa de această chestiune". Iar d. Manoilescu, ... d. Madgearu nu mai este aici, aceasta mi se pare graţie nu ştiu căror întâmplări pe care le cunoaşte d. Ioaniţescu...

D. **D. R. Ioaniţescu:** D-le profesor, înţelegeam altcineva să facă această aluzie, dar d-ta, cu trecutul dumitale...

D. **A. C. Cuza:** D-le Ioaniţescu, nu luaţi în tragic! Este pur şi simplu o glumă. Ştie toată lumea în ce relaţii bune te aflai d-ta cu d. Madgearu (Aplauze, mare ilaritate).

D. **D. R. Ioaniţescu:** Pe terenul glumelor, sunteţi neîntrecut.

D. **A. C. Cuza:** Să-mi daţi voe, d-le Ioaniţescu, după şase ceasuri de şedinţă, socot că nu strică să avem şi câteva momente de glumă, altfel Camera nu mai poate rezista.

D lor, în acea şedinţă a Camerei, în care am adus în discuţie necesitatea eftenirii zahărului, s'a ridicat d. Madgearu şi a spus: „mâine dimineaţa delegaţia economică se va ocupa de această chestiune", iar d.

Manoilescu, care astăzi este tot ministru al industriei şi comerţului, a spus: „proectul de lege este gata întocmit".

D. Madgearu a revenit şi a repetat, zicând: „proectul de lege este gata. Consiliul de miniştri l-a discutat astăzi şi mâine sau poimâine se va termina cu această chestiune. Aceasta nu este o chestie care se poate discuta în cinci minute".

Prin urmare, d lor dacă aceste declaraţiuni sunt adevărate şi nu le pot considera decât ca adevărate, desigur că d-voastră (adresându-se către banca ministerială) aveţi la dispoziţie un proect de lege asupra zahărului.

D. profesor **N. Iorga,** *preşedintele Consiliului, ministrul instrucţiunii publice şi al cultelor:* Nu l-am găsit.

D. **C. Argetoianu,** *ministrul finanţelor şi ad-interim la interne:* N'am găsit decât chestiunea zahărului! (Ilaritate).

D. **A. C. Cuza:** Neluându-se nici o măsură, m'am adresat atunci d-lui prim-ministru Mironescu, spunându-i: „d-le Mironescu, problema zahărului nu se rezolvă prin comisiuni. Cu cât veţi face d-voastră mai multe comisiuni, cu atât se va rezolva mai greu această problemă a zahărului, care este o problemă prea dulce ca să poată fi rezolvată astfel". (Aplauze, ilaritate).

Şi, atunci, d-lor, eu vă propun d-voastre ca un izvor pozitiv de venituri de a introduce ceeace este uşor şi fără nici o cheltuială, monopolul vânzării zahărului. Intr'adevăr, fabricele de zahăr ne-au spoliat în deajuns, vânzând pe un preţ scandalos de 40 lei kilogramul de zahăr. (Aplauze prelungite pe băncile majorităţii).

D-lor, nu mai insist asupra acestei probleme care stă în legătură cu consumaţia şi cu creşterea populaţiei noastre. Ştiţi d-voastre: copiii se alimentează cu zahăr...

D. **C. Argetoianu,** *ministrul finanţelor şi ad-interim la interne:* D-le Cuza, noi, acum ne ocupăm de o rectificare de buget, făcută în pripă. N'au trecut nici două luni de când am venit la guvern.

Evident, te asigur că *fără monopolul alcoolului şi fără monopolul zahărului nici nu vom putea încheia bugetul pe 1932.* (Aplauze prelungite şi îndelung repetate pe băncile majorităţii).

Nu este o făgăduială pe care o fac, este o necesitate.

D. general **G. Cantacuzino-Grănicerul:** Ceeace probează că nu suntem zaharisiţi. (Ilaritate).

D. **C. Argetoianu,** *ministrul finanţelor şi ad-interim la interne:* In ce priveşte preţul zahărului, să nu credeţi că fabricele de zahăr realizează beneficii mari. Taxele cari sunt puse asupra zahărului, sunt îngrozitoare. Statul este cel care încasează cele mai mari sume. Probă că a trebuit să se închidă multe fabrici şi se închid pe zi ce trece.

D. **A. C. Cuza:** S'au închis aceste fabrici din cauză că au pletoră de producţie. Apoi, vânzând zahărul scump la noi, ele îl exportează în străinătate, unde îl vând cu preţ eftin.

D-le ministru, vă atrag atenţia că fabricaţia unui kilogram de zahăr costă mi se pare vreo 9 lei.

Voci: 7 lei.

D. **A. C. Cuza:** Sau 7 lei. Se adaogă la costul de fabricaţiune de 7 lei, taxa statului de 11 lei, aşa că se face 18 lei, adăogaţi d-voastră încă 5, 6 lei, fac 25 lei, dar nu 40 lei kilogramul de zahăr. Fabricele spoliază lumea cu 15 lei cel puţin la kilogram.

D. **C. Argetoianu,** *ministrul finanţelor şi ad-interim la interne:* Dar nu se vinde cu 40 lei.

D. **A. C. Cuza:** Ba da. (Aprobări).

D. **C. Argetoianu,** *ministrul finanţelor şi ad-interim la interne:* Aceea este specula detailiştilor.

D. **C. Stoianovici:** Fabricele nu scot nici măcar cheltuelile. (Protestări).

D **A. C. Cuza:** Se poate să spui d-ta asemenea lucru, d-le Stoianovici? Este bine să se înregistreze că acela care a făcut această întrerupere este d. Stoianovici.

D. **C. Stoianovici:** Nu sunt fabricant de zahăr. Este uşor să faci teorie, dar este foarte greu pentru acei oameni cari au pus capitalul lor în fabrici şi n'au cu ce şi plăti nici măcar minimum de existenţă. (Exclamaţii).

D. **A. C. Cuza:** Se vede că fabricele nu au nici un folos dela zahăr, după cum întrerupi d-ta.

D. **C. Stoianovici:** N'am nici un capital la zahăr, n'am nici o legătură cu fabricile de zahăr.

D. **A. C. Cuza:** In momentul când vorbeşti, cum vorbeşti, ai legături pe care noi nu le cunoaştem; le cunoşti d-ta.

D. **C. Stoianovici:** Eu mă mir că d-ta, care eşti un parlamentar vechiu, spui asemenea lucru. Mi-ai fost profesor, dar nu permit să-mi spui acest lucru.

D. **A. C. Cuza:** Eu sunt parlamentar vechiu, dar d-ta afirmi un lucru pe care nu-l afirmă nimeni, când afirmi că fabricele nu câştigă nimic, vânzând zahărul cu 40 lei şi că fabricanţii n'au cu ce-şi plăti nici măcar minimum de existenţă.

D. **I. Buzdugan:** Dar chiar reprezentanţii fabricelor de zahăr, spun că zahărul este prea scump. (Intreruperi, zgomot).

D. **A. C. Cuza:** D le Buzdugan, suntem de acord. D. ministru a declarat că va studia această problemă şi noi avem deplină încredere în capacitatea d-sale, că o va studia şi-i va da soluţiunea necesară.

D. **D. R. Ioaniţescu:** Dar în chestiunea aceasta există un proect depus chiar de d. Manoilescu în sesiunea trecută.

D. **A. C. Cuza:** Nu ştiu în ce termen a fost depus proectul de lege, însă eu ţin la aceste două monopoluri: monopolul zahărului şi monopolul spirtului. (Aplauze). Monopolul spirtului este astăzi în mâinile fabricanţilor, cu toţii străini (aplauze) şi dacă este vorba ca să se exercite un monopol aşa de periculos, d-le ministru, cum este monopolul spirtului, atunci statul are datoria să vină să introducă el monopolul spirtului (Aplauze).

Aceasta am susţinut-o eu, d-lor deputaţi, discutând proectul de lege al monopolului vânzării alcoolului, *încă din anul 1894,* când era ministru al finanţelor Menelas Ghermani. Şi astăzi revin asupra acestei mari probleme şi am credinţa că sub preşedinţia d-lui N. Iorga, care este un mare Român şi a d-lui C. Argetoianu, aceste probleme se vor rezolva pe cât mai curând.

Aceasta a fost, d-le ministru, d-le preşedinte şi d-lor deputaţi, scopul venirii mele la această tribună şi în momentul când d-voastră, d-le ministru de finanţe, a-ţi făcut declaraţiunea că nici nu concepeţi bugetul pe anul 1932, fără aceste două monopoluri, că aceste două monopoluri vor fi bine studiate şi introduse, eu *mi-am atins scopul venirii mele aci şi vă mulţumesc pentru declaraţia d-voastră.* (Aplauze pe băncile Ligii Apărării Naţionale Creştine şi pe băncile majorităţii).

Manifestaţii antisemite la Varşovia.

La Universitatea din Varşovia s'au produs noui manifestaţii studenţeşti, naţionaliste. Jidanii au fost bătuţi, lăsând mulţime de răniţi. Cursurile s'au suspendat.

Solie către Moţi *)

După veacuri de chinuri, îndurate dela stăpânirile străine, împotriva cărora noi Moţii, singuri în tot Ardealul, ne-am împotrivit cu armele, a venit şi pentru noi în 28 Octomvrie 1918 ziua când, înainte de a trece Carpaţii, din nou, isbăvitoarea armată a Regelui Unirii, am pus mâna pe arme şi alături de armele Ţării Româneşti, înfrăţindu-ne sângele, ne-am dus cu isbândă până la Tisa, şi de acolo până în inima duşmanului nostru de moarte.

Atunci Tribunul acelor vremuri chemându-ne la arme, ne-a trimis solia:

„Tot ce ne-au răpit regii Ungariei şi stăpânii străini ai Ardealului,

Păduri, păşuni şi băişaguri,

ni le va da toate România şi Regele ei nebiruit! Ne vor da cu două mâini tot ce au cerut Horia şi Iancu! Uniţi cu fraţii de pretutindeni, împingem hotarele la Tisa şi Dunăre: In moşiile mănoase dela Tisa şi Dunăre se vor împlânta Moţii şi Crişenii!

O să fiţi străjerii României-Mari, una şi nedespărţită, ca Sfânta Treime!"

Pe această temelie au pornit Moţii, ca adevăraţi fraţi de cruce din străvechi vremuri, şiau plătit cu martirii lor arşi pe rug, şi eroii însângeraţi depe Arieş, Someş, şi Criş până la Tisa, dorul lor nestins pentru Unire, pământ şi dreptate.

Şi acum după 13 ani, după plângeri şi jalbe către toţi cârmuitorii şi toate stăpânirile, ne vedem împinşi la o înceată şi nemiloasă moarte: foametea, boala şi stricăciunea ne înăduşă răsuflarea.

Până când?

Nu am fi adevăraţi Moţi, nici fraţi de Cruce, cum am fost de veacuri, dacă nu am face toate sforţările legiuite, ca primejdia pieirii noastre, de care s'ar înlănţui pieirea întregului Neam Românesc, să fie înlăturată pe căile paşnice şi cinstite ale legilor şi cârmuirii româneşti.

Deaceea am reînfiinţat pe faţă şi la lumina zilei, nu ca în trecut, în ascuns şi în întunericul nopţii, străvechiul nostru legământ; **„Frăţia de Cruce din Ţara Moţilor"**, ca să lupte, cum ne sfătueşte nemuritorul nostru Tribun Avram Iancu în testamentul său: „Tare în credinţă, că luptătorii cu armele dreptului vor redobândi drepturile pierdute ale naţiunei".

Altădată Horia, Cloşca şi Crişan şi căpitanii lor şi-au jurat frăţie de cruce, sub goronul dela Ţebea;

Altădată Avram Iancu, Axente Sever şi Popa Balint cu Prefecţii, Tribunii şi Legionarii lor au reînoit jurământul de credinţă al fraţilor de cruce, la Abrud;

Altădată fraţii de cruce din 1918 au făcut din nou jurământ pentru Desrobire şi Unire, la Cluj.

Atunci aceste jurăminte chemau: la arme!

Astăzi în România-Mare, închegată şi cu sângele Moţilor, ne stau deschise căile legiuite şi „Frăţia de Cruce" pe aceste căi făţişe şi cinstite, cere dreptul la viaţă, sănătate, omenie şi dreptate pentru toţi Moţii, dela cârmuitorii ţării!

Deaceea vrem să se ştie, în clipa când pornim din nou la luptă legală, sub steagul tricolor românesc, înfăşurat de crucea albă moţească a „Frăţiei de cruce" că scopul nostru este, ca pe căile strict legale şi constituţionale, să cerem la toţi cei cari poruncesc peste această ţară românească, să îşi ţină făgăduinţele sărbătoreşti date Moţilor.

De aceea scopul „Frăţiei" noastre este şi rămâne după Statut:

„1. Apărarea drepturilor pozitive şi naturale ale Moţilor.

2. Revendicarea situaţiei juridico-istorice „ab antiquo" şi înfăptuirea condiţiunilor de existenţă şi desvoltare, atât pentru comune, cât şi pentru familii şi singuratici, în Ţara Moţilor.

3. Constituirea de unităţi administrative şi economice în Ţara Moţilor, fărămiţate între judeţele Cluj, Turda, Alba, Huniedoara, Arad şi Bihor, din România întregită.

4. Infiinţarea de colonii pentru Moţi şi îngrijirea constantă de înflorire a acestor colonii, precum şi menţinerea legăturilor coloniilor moţeşti, cu regiunile lor de obârşie".

Fraţilor de Cruce Moţi!

Ca şi înaintaşii noştri, Moţi şi Fraţi de Cruce sunt acei, cari azi vreau să vă întrunească pentru luptă legiuită, făţişă şi cinstită, vreau să vă ferească de foame şi viermele stricăciunii, ce roade întreaga ţară, dar mai adânc s'a înfipt în nenorocita ţară a Moţilor.

In această clipă hotărâtoare nu vedem altă mântuire, decât ca toţi Moţii, fără deosebire de orice credinţă şi legământ vremelnic, să se adune sub steagul neprihănit al Crucei Albe cu tricolor, desfăşurat de „Frăţia de Cruce din Ţara Moţilor" şi să ne sfătuim, ca pe drum strâns legiuit, dar cu hotărâre moţească nestrămutată:

a) să pretindem înfiinţarea unui Comisariat al Regelui pentru întreagă ţara Moţilor cu depline puteri, ca să îndrepte toate nelegiuirile trecutului şi să pună temelii tari pentru un viitor sănătos;

b) să pretindem cu un singur glas, reînfiinţarea unui singur judeţ al Moţilor şi al vechiului Zarand;

***) Publicăm această solie, drept document în legătură cu lupta dusă pentru dreptatea Moţilor. Guvernul a găsit de bine să interzică adunările convocate, prin această solie.**

c) să pretindem să ni se facă dreptate în păduri, păşuni, băişaguri, drumuri şi trenuri, colonizări, hrană, sănătate şi prilejuri de muncă;

d) să pretindem îmbunătăţirea rassei, ieftinirea transportului şi asigurarea pieţelor pentru vitele noastre;

e) să pretindem să ni se dea întărind industria casnică, noui industrii, bănci populare şi cooperative, stârpindu-se cămătăria, ce ne secătueşte până'n măduvă şi uşurându-se replătirea prin conversiune cu termene prelungite;

f) să pretindem ca fără zăbavă prin lucrări publice în păduri, comunicaţii şi mine, să se stârpească lipsa de muncă, ce înfometează şi înăduşă toată ţara Moţilor, de când nici Statul, nici societăţile exploatatoare şi nici proprietarii nu mai desvoltă activitatea din trecut;

g) să pretindem încă odată, limpezirea apelor Crişului, ca să scăpăm ogoarele şi vitele de otrăvurile galiţei străine dela Gura Barzii.

Să pretindem mai presus şi înainte de toate:

1. Amnestierea tuturor delictelor silvice;
2. Infăptuirea în întregime a programului statornicit de Consiliul de Miniştri sub Ion I. C. Brătianu şi aprobat de Regele Ferdinand;
3. Trenul Cluj—Câmpeni, precum şi celelalte trenuri şi drumuri plănuite;
4. Spitalul f. Crucii Roşii maghiare din Cluj câştigat de Stat, făgăduit de M. S. Regina MARIA, ca spital central al ţării Moţilor şi misiunile Crucii Roşii, cu alimentarea bolnavilor lipsiţi;

h) să pretindem grijă şi ajutor pentru biserică şi şcoală, duhovnici şi dascăli.

Toate aceste plângeri, dureri şi nedreptăţi, să le înfăţişăm în memorii (jalbe) către M. SA Impăratul nostru, Regele tuturor Românilor, Sfaturile ţării şi Inaltul Guvern, trimise printr'o puternică delegaţiune în frunte cu Tribunul Moţilor şi toţi prefecţii legiunilor Frăţiei de Cruce.

Pe preoţii noştri îi vom ruga, să înalţe rugi la ceruri pentru isbânda dreptăţii Moţilor, şi pentru sufletele Moţilor cari, morţi au fost temelia de stâncă a conştiinţei naţionale din trecut, iar vii sunt astăzi pavăza puternică la frontiera de apus a ţării

Spre această ţintă Consiliul suprem, Statul Major al Frăţiei de Cruce din ţara Moţilor, a hotărât să cheme adunări regionale, pe ţinuturi în săli închise, anume:

1. La Câmpeni pe ziua de 5 Noemvrie orele 3 d. m.
2. La Abrud pe ziua de 8 Noemvrie orele 12 a. m.
3. La Baia de Criş pe ziua de 10 Noemvrie orele 11 a. m.
4. La Huedin pe ziua de 12 Noemvrie orele 11 a. m.

iar în urmă se convoacă un **Congres general** cu **delegaţi** din **fiecare sat** a ţării Moţilor, care se va ţine

Duminică 22 Noemvrie orele 11 a. m. la Turda, oraşul pătimirii lui Mihai Viteazul.

Toate primăriile, delegaţii agrari şi consiliile comunale trebue să se înfăţişeze, dacă sunt adevăraţi Moţi şi fraţi de cruce, cu durere faţă de popor, cu Memorii (jalbe) scrise, în cari să se arate durerile şi plângerile comunelor şi satelor, precum şi căile de îndreptare. Aceste jalbe vor fi adunate şi se vor închega într'un singur **Memorand,** la Turda, pentru întreaga Ţară a Moţilor.

Cei ce stau în fruntea Ţării Româneşti, vor trebui să înţeleagă, că Moţii nu cerşesc, ci îşi pretind dreptul la viată şi muncă. Precum în trecut cu sângele lor s'a închegat revoluţiile şi răsboaiele pentru libertate şi Unire, Moţii cer ca acest sânge să fie cinstit, iar rănile Ţării Moţilor să fie vindecate, înainte ca vălul morţii să-i acopere.

Fraţi de Cruce Moţi!

Veniţi deci cu toţii la adunări! Invităm pe toţi deputaţii şi senatorii din Ţara Moţilor, pe toţi fraţii de cruce, tineri şi bătrâni, organizaţi pe sate în Frăţii de Cruce, sub comanda celui mai bun şi mai drept dintre voi, în frunte cu preoţii şi învăţătorii, cu prapori şi o cruce albă pe steagurile tricolore, pentru ca să dovedim, că Moţii cer, uniţi în cugete şi simţiri, uniţi în cuvinte şi fapte: **viaţă şi dreptate!**

Vom pretinde guvernului, ca să îndeplinească toate **promisiunile** făcute de Regele Ferdinand Desrobitorul, şi de actualul Rege M. SA CAROL al II-lea, care a binevoit să spună Tribunului nostru, că va cerceta boala, şi va căuta leacul, precum şi toate făgăduinţele guvernelor româneşti!

Noi nu mai vrem doina de jale: „Munţii noştri aur poartă, noi cerşim din poartă 'n poartă" ci vrem cântecul de isbândă: „Astăzi cu bucurie, Românilor veniţi".

Moţi şi Fraţi de Cruce! Strângeţi-vă rândurile, suflaţi pantru adunare din tulnice, ca să se cutremure văzduhul. Veniţi în rânduri de câte patru, la adunări, sub comanda celui mai destoinic dintre voi, ţinând rânduială ca ostaşii Crucii, Dreptăţii şi Păcii! Noi vrem să vă ducem la izbândă!

Traiască Regele! Trăiască România tare!
Trăiască Ţara Moţilor!
Acum şi'n vecii vecilor, Amin!

Cluj, la 13 Octomvrie 1931.

In numele Consiliului Suprem al „Frăţiei de Cruce" din Ţara Moţilor:

Dr. Amos Frâncu,
senatorul Moţilor, Primpreşedintele Frăţiei de Cruce. F. Tribun al Legiunilor Române din Ardeal în 1918.

Dr. *Virgil Şortan,*
Secretar general al Frăţiei de Cruce.

Gen. Alexandru Vlad,
Preşedinte - Prefect al Legiunilor gemina din judeţele Hunedoara şi Arad. F. comandant al Gărzilor Naţionale din Transilv. în 1918.

Ul. Traian Gomboşiu,
Preşedinte - Prefect al Legiunilor gemine Turda Bihor, f. deputat.

Căp. inv. E. Şianu,
Preşedinte-Prefect al Legiunilor gemine Cluj —Alba. F. comandant al Bat. 3 din Legiunea I-a în 1918.

dr. Emil A. Dandea,
Prefectul Coloniilor Moţeşti, advocat, f. primar, f. deputat.

Preşedinţii de onoare ai Frăţiei de Cruce:

Ioan C. Căluneanu,
profesor universitar-Cluj. Deputat de Baia.

General Ioan Hidu,
f. Comandant al Legiunilor din Ardeal în 1918.

Dim. *B. Ionescu,*
prof. univ.-Cluj.

Augustin Maior,
prof. univ.-Cluj.

dr. Dominic Stanca,
Dir. Spitalului de femei-Cluj. f. comandant al Legiunilor dela Jiu în 1918.

Membrii de onoare ai Frăţiei de Cruce:

Corn. Zelea-Codreanu,
deputat de Neamţ.

Ioan I. Moţa,
advocat Orăştie, Pref. onor. al Frăţiei de Cruce pt. jud. Hunedoara.

Dr. *Lazar Isaicu,*
asistent universitar-Cluj.

Aurel A. Mureşanu,
istoriograful Frăţiei. Publicist-Braşov.

Liviu Tempea,
prof. la Conservator-Cluj.

Dr. Simion Câmpeanu,
Preşedinte-Prefect al jud. Hunedoara, advocat, f. prefect-Deva.

Dr. Paşca Vasile,
Preşedinte-Prefect al judeţului Cluj. Dir. Spit.-Huedin.

Prof. Traian Mager,
Preşedinte-Prefect al judeţului Arad.

dr. Lazar Chirilă,
Preşedinte-Prefect al judeţului Turda, f. deputat.

dr. Nicolae Mocanu,
Preşedinte-Prefect al judeţului Bihor, advocat-Oradea.

Prot. On. V. Bârluţiu,
Preşedinte-Prefect al judeţului Alba, profesor-Aiud.

Traian Andreica,
Preşedinte-Prefect al Municipiului Cluj.

dr. Radu Fodor,
Preşedinte-Prefect al Frăţiei pentru Moţii din vechiul Regat, advocat-Bucureşti.

prot. stavr. Vasile Gan,
Preşedinte al Frăţiei pt. regiunea Baia de Arieş, f. senator.

prot. Aurel Munteanu,
Preşedinte al Frăţiei pt. regiunea Huedin.

prot. Iosif Furdui,
Preşedinte al Frăţiei pt. regiunea Câmpeni.

Preot Vasile Şpan,
Preşedinte al Frăţiei pt. comuna Lupşa.

dr. Cornel Anca,
advocat, apărătorul Moţilor.

dr. Axinte Tămaşiu,
advocat Baia de Criş.

Aurel S. Goia,
profesor-Cluj.

dr. Em. Anca,
asistent univ.-Cluj.

dr. Ionel N. Palade,
advocat-Cluj.

dr. Cornel Todea,
asistent univ.-Cluj.

dr. Vasile Vertan,
advocat-Cluj.

dr. Pavel Iva,
medic-Sebiş (Arad.)

dr. Petre Macaveiu,
advocat-Cluj.

dr. Augustin Rusu,
advocat Cluj.

Emil Popoviciu,
stud. univ.

Eugen Anca,
preot.

Emil Tămaşiu,
stud. univ.

Remus Maniu,
Stud. Univ.

Dumitru Bănică,
student univ.

Coriolan Munteanu,
stud. univ.

Emil Popa,
student univ.

Dan Atanasescu,
student univ.

Nicolae Mocanu,
pensionar.

Laurenţiu Corcheş,
Centurionul regiunei Câmpeni.

Gavrilă Maier,
comerciant, centurionul regiunei Gilău.

Ioan Potra,
Centurionul regiunei Ciucea.

Slugoi la Jidani

Reproducem din „Gazeta Maramureşană" numărul din 5 Noemvrie 1931 informaţia de mai jos din care orice bun Român află cu indignare, cum se poartă **autorităţile,** *pretinse româneşti, cu un luptător neînfricat al* **Ligii Apărării Naţionale Creştine,** *cu Zaharia Manolache din* **Sighet-Maramureş,** *căruia i s'a răpit singurul lui isvor onest de existenţă, spre a se face pe placul Jidanilor cari au tot interesul ca mişcarea noastră să nu prindă rădăcini în Maramureş.*

Autorităţile locale supunându-se cu slugărnicie ordinelor dictate din umbră, de jidani, s'au executat şi au zdrobit mijloacele de traiu ale unui bun Român, după cum reese din următoarea informaţie:

„Exces de zel.

Răspunzând unor imperative mistice de legalitate şi cu un exces de zel neobicinuit, autorităţile au ordonat distrugerea gheretei d-lui Manolache, unde de bine de rău, ţăranii români, veniţi la oraş, stăteau în prăvălia unui bun Creştin şi Român.

Cauzele profunde şi hotărâtoare; cari au determinat această exterminare a unui Român, ar fi de natură, de estetică urbanistică. Ori toate pieţele acestui murdar oraş, sunt populate de şatre şi gherete, unde se vând poame şi unde murdăria abundă. Pentru ce nu s'au luat măsuri generale de suprimare a tuturor gheretelor şi şatrelor? Dar se vede că bunul şi adevăratul Român nu poate trăi în ţara lui şi este exterminat şi nimicit tocmai de fraţii lui, în spre bucuria şi veselia străinilor".

Iată, scumpe cititor, la ce dezastru, **individual** *în persoana lui Zaharia Manolache, şi* **colectiv** *pe seama întregului* **Maramureş,** *iată unde duce puterea jidovească, ce şi a ales ca instrumente de executare, slugoi inconştienţi şi înstrăinaţi, pe reprezentanţii autorităţilor locale.*

Rugăm achitaţi abonamentul

Insemnări pe marginea Procesului Tischler

— Când va veni dreptatea ? —

Se împlinesc exact 10 ani, decând **Moții** — elementul dinamic al Românilor din Ardeal, — se răsboiesc în fața justiției cu *Tischler Mor*, devastatorul pădurilor din masivul Ciucea-Vlădeasa.

E un proces care, prin elementele lui componente juridico-sociale, și mai ales prin dedesubturile sale politice, merită să ne oprim puțin asupra lui. Urmărind dispozitivul celor două forțe în luptă, constatăm că armele utilizate pe câmpul tactic al justiției nu sunt deopotrivă, nici ca sistem și nici ca metodă.

Deoparte, apar în fața zeiței Temis, Moții cu apărătorii lor dârji și cinstiți, iar la celălalt pol Jidanul Tischler folosindu-se de metodele specifice rassei lui Iuda: corupție, minciună, fals și mituire. Povestea acestui proces este lungă și încurcată tocmai ca o cărăruie de pădure din munții Vlădesei, care deabia se vede, pentru ca să dispară definitiv dinaintea ochilor și să apară apoi iarăși la vre-o câteva sute de metri.

Să vedem dar, evoluția acestui insolubil proces.

Zece sate moțești din masivul păduros Ciucea Vlădeasa*) printr'o serie de hotărîri ale organelor de expropriere (Comisia de Ocol-Huedin, și Comisia Județeană-Cluj) au fost împroprietărite cu păduri în întindere aproximativă de 16.000 jugăre.

Aceste păduri formau proprietatea hoților de codri Tischler-Bürger, cumpărate dela grofii scăpătați Banffy, Bethlen etc. Samsarul Tischler, ajuns din simplu agent de asigurare, mare capitalist, cu întinse și spurcate legături la București, nu s'a putut împăca cu dreapta judecată a instanțelor agrare dela Cluj.

Tare în credință, că în Țara Românească se poate obține și cumpăra totul, pământ, omenie, și dreptate, a pornit doldora de bani și a bătut la ușa Comitetului Agrar, unde cu ajutorul unor advocați inconștienți a făcut cerere de revizuire.

Se vede că judecătorii dela Comitetul Agrar, nu prea s'au lăsat convinși de gravitatea argumentelor: *boni*, invocate de bancherul Tischler. Pentru mai deplină lumină în cauză, Comitetul Agrar, delegă pe Inspectorul general Agronom *I. Popescu-Pera* și Inspectorul general silvic *Golgoteanu*, ca să facă împreună o cercetare la fața locului, și să raporteze asupra unor puncte de fapt anume determinate.

Aici începe târgul de conștiințe și planurile infernale ale bestiei jidovești, pentru a jăcmăni pe Moți, de codri munților, la umbra cărora ei singuri în întreg Ardealul au jurat și pus în marș revoluțiile pentru libertate și unire.

Cei doi inspectori generali, în loc să se deplasese la fața locului, pentru a cerceta și raporta adevărata situație a lucrurilor, s'au mărginit doar să traverseze pădurile supuse exproprierii, și să se oprească în toamna anului 1925, la o cârciumă din Valea Drăganului, unde au pus la cale cu advocatul lui Tischler, nemai pomenita excrocherie înscenată pe trupurile frânte de mizerie, ale vitejilor Moți.

La cârciuma blestemată din Valea Drăganului, doi mișei și un bandit au poposit să ticluiască acte false și rapoarte mincinoase, pe temeiul cărora Comitetul agrar, avea să pronunțe o judecată, care nici mai mult nici mai puțin frustra pe Moți, de păduri, furându-le dreptatea și gâtuindu-le viața.

Inspectorii ministerului de domenii în loc să colinde sat de sat, cercetând starea de fapt, cu nevoile reale, și să ia numărul efectiv al capilor de familie, n'au dat nici pela notariatele cercuale, de unde ar fi putut lua exact datele precise, și s'au mulțumit pur și simplu să ciocnească paharele cu vinul spumos, plătit de arginții lui Tischler, prohodind la cârciuma lui *Checicheș*, din Valea Drăganului, dreptatea alor 10 sate de Moți.

Amețiți de tăria vinului și mai ales seduși de puterea banilor, au luat depe un certificat liberat advocatului lui Tischler, numărul caselor *(fumurilor)*, nu al capilor de familie, trecând în raportul lor un minus de 992 capi de familie. Iar pentruca mișelia să fie perfectă, au omis din raportul lor două sate (Vișag și Traniș), ambele arse până în pământ de bandele revoluționare ale lui Ko suth, în 48. Deosebit au omis să arate că satele fiind de munte, lipsește agricultura, iar ocupația populației se mărginește exclusiv la creșterea vitelor și prelucrarea lemnului, fapt care îndreptățea potrivit legii, la cote mai mari de pădure și pășune.

Comitetul agrar, sprijinindu-se pe aceste date și arătări inexacte, și în flagrantă contradicție cu realitatea, prin deciziunea *No. 245 din 18 Martie 1926,* fixează întinderea ce se cuvine pentru toate satele la un loc, la cifra de *6412* jugăre cadastrale, întindere ce se expropriează, din pădurile numiților Tischler—Bürger. Restul de 9588 *jugăre le scutește de expropriere* și le oferă drept plocon devastatorilor de codri.

Ion Mihalache fostul ministru al Agriculturii, fiind sesizat de apărătorii Moților *Dr. Amos Frâncu, E. Șiancu, E. Vasiliu și R. Fodor*, că decizia de expropriere a Comitetului agrar este întemeiată pe arătări mincinoase, institue o comisie de anchetă compusă din trei inspectori silvici, cari să cerceteze din nou, și la fața locului, asupra unor puncte determinate și în legătură cu raportul incriminat.

Comisia de anchetă făcând cercetări la fața locului, depune raportul în care conchide, că cele arătate de inspectorii generali Golgoteanu și Popescu-Pera nu sunt adevărate, și arată în mai multe puncte, falșurile comise de acești excroci puși în slujba lui Tischler.

Ministrul sesizează Parchetul de Cluj, unde se deschide acțiune publică, iar în urmă, pe cale de declinări de competință, procesul ajunge înaintea Cabinetului 7 Instrucție-Ilfov. De aci prin apel și recurs chestiunea a ajuns până la Casție. In ziua de 2 Noemvrie, Secția a II-a a Casației luând în desbatere, recursul înaintat de Popescu-Pera, împotriva deciziunii de punere sub acuzare, a Curții de Apel din București, respinge recursul, îl află culpabil pentru infracțiunea de fals, material, și îl trimite în judecata tribunalului corecțional.

Trebuie să mai pomenim, lucrul cunoscut de altfel, că unul dintre coautorii materiali ai infracțiunii — Inspectorul Golgoteanu — de bunăseamă sub presiunea gravelor remușcări de conștiință, și-a expiat singur greșala, trăgându-și un glonte

---

*) 1. Ciucea, 2. Valea Drăganului, 3. Poeni, 4. Rogojel, 5. Boziu, 6 Bologa, 7. Săcueu, 8. Vișag, 9. Lunca Vișagului, 10. Traniș.

n tâmple.

Aceasta ar fi în linii mari, Odisea procesului Moţilor din regiunea Ciucea-Vlădeasa, cu magnaţii finanţei jidoveşti: Tischler & Bürger.

Zece ani nu au ajuns să se poată deslega firele diabolic înodate, a acestui proces, care deabia acuma începe... Nu trebue să ne scape din vedere, că armele de cari Tischler se foloseşte pentru a stoarce o judecată strâmbă, sunt complectamente infecte. Falşul, minciuna, corupţia şi mituirea, toate încercate fără prea multă selecţiune, şi eşalonate după importanţa insului, căruia se adresau, sunt eficiente pentru a scoate din răbdare atât pe Moţi, cât şi opinia publică românească conştientă şi cinstită.

E bine, să nu uităm şi alte elemente de o gravitate zdrobitoare.

Acţiunea publică deschisă contra lui Popescu-Pera, în aşa zisa zodie a accelerării judecăţilor, deabia a putut să avanseze într'un an şi mai bine, până la punctul de a fi pus sub acuză. Câţi ani vor mai trece până când Moţii vor lua o sentinţă definitivă, pentru a putea cere revizuirea la Comitetul agrar?

După informaţii cari nu suferă o desminţire, asupra celor 9588 de jugăre scutite de expropriere, grevează creanţele alor 4 bănci, în valoare de 37 milioane Lei. Nu este exclus, ca până când Moţii vor putea să ceară revizuirea, pădurile lor să fie de mult scoase la mezat, de către băncile cari au creditat pe Tischler. In acest mod el va fi definitiv scos din cauză şi va râde în pumni, de Moţi, pe care i-a ştiut înşela pe cât de genial tot atât de legal.

De 10 ani satele moţeşti nu au mai primit nici parchetele anuale ce le revin după lege. Cutreerând această regiune am văzut scene de un tragic şi un patetic care odată trăite, se întipăresc în minte, cu o putere de obsesie şi de halucinaţie, de o intensitate sguduitoare.

Somăm Guvernul ca să ia măsuri grabnice de îndreptare, accelerând cursul acestui proces. Dreptatea Moţilor nu poate fi suspendată în atmosferă ca sicriul lui Mahomet, fiindcă s'ar prea putea, ca acum după ce **congresele moţeşti au fost interzise,** deşi erau îndreptate pe căi strict legale, să se verifice axioma: *ex cinere nascitur ultor.*

Dr. Virgil E. Şortan
— Cluj —

Inflaţie — Conversiune — Moratoriu

Incontestabil că ne găsim în faţa unor probleme sociale, foarte greu dz rezolvit, mai ales că ele izvoresc din starea deplorabilă a celui mai important factor de producţie a ţării, agricultorul, probleme cari pe zi ce merge se agravează în aşa măsură încât orice întârziere comportă cu sine noi şi mai radicale intervenţii.

Nu cred că se găseşte unul singur care ar susţine, că măsurile ce ar fi fost eficace în 1926-27 mai sunt şi azi. Atunci ar fi fost deajuns reducerea cametei, cărei camete în cea mai bună parte se poate atribui şi singura noastră distrugere economică, precum şi taxelor vamale atât de urcate.

Zadarnic s'a intervenit cu aceste măsuri, atunci când întreaga economie particulară a fost pusă la index, încât puterea ei de producţie era redusă la zero.

Nimeni nu-şi închipuia că starea de lucruri va merge atât de departe, şi consecinţele ei se vor resfrânge chiar asupra acelora cari se opuneau mereu bunelor intenţii, prin faptul că erau cointeresaţi. Ţăranii au ajuns azi la culmea desnădejdii încât nu sunt rari cazurile când spun „facă sequestru, iasă la licitaţie, însă am să văd eu cine are să pună plugul în brazdă în pământul meu".

E explicabil deci faptul că azi se vorbeşte atât de insistent de eventuala inflaţie sau conversiunea datoriilor agricole, cu toate riscurile ce le comportă. Târziu, abia în al 12-lea ceas au revenit şi politicianii noştri la realitate.

Işi închipuie cineva că aceste măsuri de ultim moment vor avea efectul dorit? Greu de crezut, mai cu seamă de către acei ce au cât de puţin idee de consecinţele acestor măsuri, în special din punct de vedere economic naţional.

E drept că *pentru interesele momentane* a singuraticilor particulari **inflaţia** *ar avea* efect destul de bun, însă pentru economia naţională *ar fi* lovitura de moarte, mai cu seamă în cazul că echilibrul dintre moneda hârtie şi aur s'ar strica, prin faptul că ar trebui cu minimum 500% depreciat leul, pentru ca să revenim la preţurile produselor agricole din 1926-27. Efectul acestei măsuri *cine ştie* dacă ar folosi pentru toată lumea considerând că o bună parte din agricultori, nu mai au nici inventarul agricol necesar producţiei precum nici nu mai posedă vite cari ar putea să le vândă să facă faţă plăţilor. Pe de altă parte cine-şi închipue că s'ar putea schimba mentalitatea agricultorului într'un timp atât de scurt, în sensul ca să nu mai facă datorii, atunci când ar vedea că iar are isvoare de câştig. Inflaţiei i-ar trebui deci un timp mai lung pentru ca să-şi aibă efectul dorit, lucru care din punct de vedere economico-naţional nu este admisibil. Urmează deci să fie analizată a doua soluţiune: **conversiunea datoriilor,** comportând cu mult mai mic risc şi având eficacitate mai bună, depinzând de sine înţeles de modul cum va fi aplicată. Dacă planul va rămâne acel publicat prin ziare, e de pus la îndoială eficacitatea lui, în primul rând prin faptul că statul nu mai poate interveni cu ajutor pecuniar, deci numai ca arbitru, ceeace putea să facă cu mult mai înainte şi poate cu mai bun succes, iar a doua oară, dacă anuităţile ar începe să decurgă din prima zi a conversiunii mulţi dintre cetăţeni n'ar putea să le achite.

Urmează deci o singură soluţie ce *poate ar avea* efectul dorit, aceea a acordării unui **moratoriu,** de cel puţin 3 ani, agricultorilor, interval care ar fi deajuns pentru refacere şi revenirea la puterea de producţie din trecut.

După scurgerea acestui timp ar putea să înceapă plata primelor anuităţi ale conversiunii, bineînţeles în mod crescând, la început mai mici şi pe urmă mai mari.

Se pune întrebarea dacă s'ar putea acorda acest moratoriu sau nu? Cu greu, mai cu seamă că e în detrimentul celor ce ar trebui să-l aplice; cu toate aceste dece n'ar putea să beneficieze şi agricultorul de drepturile de cari beneficiază o bancă sau un comerciant, adică de acordarea unui moratoriu?

Ce e agricultura, decât o intreprindere comercială care comportă tot atâtea riscuri ca ori care alta?

In orice caz nu se mai admite nici-o întârziere, ca nu cumva starea de fapt să meargă prea departe.

Zaharia Vasile
lic. Acad. Com.
— Sălagiu —

Congresul L. A. N. C. — Bucovina

Ținut Duminică 1 Noemvrie 1931 la Rădăuți, a numărat **peste 15.000,** zi cincisprezece mii participanți-țărani din Bucovina, veniți cu steagurile, în căruțe, călări, și pe jos, bărbați și femei, tineri și bătrâni, cerând înainte de deschiderea Parlamentului, într'un singur glas:

1. *Oprirea execuțiilor silite;*
2. *Revizuirea datoriilor și scăderea lor la sfert, dupăcum a scăzut și prețul pământului;*
3. *Să se voteze Legea Căminului rural, ca să nu se poată vinde gospodăria cu 5 fălci de pământ, casă, 2 cai sau 2 boi, pentru nici un fel de datorie;*
4. *Să se fixeze ratele de plată a datoriilor ce rămân, în termen de 20 ani.*

*

Ziarele nu au amintit un singur cuvânt, sau dacă unele au amintit, au aflat de bine a scrie câteva rânduri, cu date false, despre acest impozant congres, cași care la fel nu a ținut nici o altă organizație politică din Bucovina.

Cinstiții boieri în pribegie

Potrivit unei tradiții milenare, composesorii maramureșeni, ori de câte ori se adunau la sfat, erau întâmpinați de președintele micului soviet cu titlul nemeșesc de: „Cinstiti boieri!“ Acești Români de viță veche, în vremurile când nația lui Iuda nu și făcuse castele încă în ținuturile Maramureșului voevodal, erau mândri la înfățișare, cu multă demnitate în purtări, sobri și deosebit de ospitalieri. Cod ii: Gutâiului, Pietrosului, Țibleșului și ai Pop Ivanului cu mândrele lor întinsuri constituiau o avuție strămoșească de care nu era iertat să se atingă nimeni. Iar pășunile bogate, staulele de vite și legendarele țarcuri pentru oi, erau socotite ca un fel de zestre lăsată de însuși Dragoș Vodă, voinicilor cari n'au consimțit să plece spre Moldova.

Viața patriarhală, îndestularea și deplina mulțumire a boierilor de odinioară, au ajuns astăzi în Maramureș o ironică parodie. Parcă tot ce a fost odată, demn de soarta unui neam atât de muncitor, cum e cel de aci, a intrat în legendă.

Astăzi cinstiții boieri maramureșeni, au ajuns pribegi, pe drumuri, în căutarea unui codru de pâine. In virginele păduri au intrat securile nemiloase ale xilofagilor jidani. Iar în staule și țarcuri nu mai rumegă juncanii și oile boierilor de ieri. Acolo se odihnesc patrupedele Jidovimii.

Cinstitul boier e silit să-și ia traista în băț, să plece în pribegie dealungul unui pământ, a cărui roade intră în jignițele pistruiaților din neamul hapsân al lui Iuda-Vânzătorul.

Veneticul jidan nu s'a mulțumit cu oblăduirea pe care, din milă din siiă, i-a acordat-o cinstitul boier. Asta n'a fost deajuns pentru șarpe. Ci, mânat de o tradiție bigotă, a căutat cu orice preț să-și însușească avutul celui care l-a ospătat în casa sa. Și a reușit. Astăzi nobilii composesori maramureșeni, trebue să se mulțumească cu vreascuri și surcele. Bradul, stejarul și fagul din codrul strămoșesc, sunt lemne de construcție scrijelate sfidător de xilofagul jidan. Iar boul și oaia, dacă vreau să trăiască, trebue să pască în poiana lui Ștrul. Țara lui Pătru Opincă și Ion Săcure, a ajuns dominion jidovesc.

Nimeni, nu poate ridica glasul împotriva acestei neomenii, fără a risca ceva.

Evreimea acaparatoare, împrăștie cu dărnicie, arginții storși cu viclesug depe urma ostenelilor bietului Român. Ii împrăștie, în dreapta și în stânga, numai ca să poată domina imensele masse de goimi. Pe alocurea izbutesc. Pe aiurea li se înfundă. Acolo unde li se înfundă, înseamnă că, nația respectivă își dă perfect de bine seama ce vasăzică Jidani.

Unde dimpotrivă, Jidovimea domină, înseamnă că, acolo n'a pătruns încă lumina adevărului adevărat. Acolo nu se cunoaște osatura marelui pericol. Iar rezultatul este — sau urmează să fie — identic cu cel din țara voevozilor descălecători, unde cinstitul boier a ajuns să taie lemne și să care apă jidanului îmbogățit prin excrocherie și șantaj. Ce deprimandă priveliște i se conturează înaintea străinului care observă — trecând prin țara noastră, — raportul inechitabil dintre randamentul muncii Românului și randamentul speculațiunii Jidanului! Orb trebue să fii, ca să nu bagi de seamă, că jidovimea este beneficiara ostenelilor sărmanilor Români.

Uitați-vă la situația cinstiților boieri maramureșeni!

Din stăpâni au ajuns robi.

Din proprietari au ajuns clăcași.

Din independenți au ajuns vazali.

Ei bine, nu credeți că a sosit momentul ca această stare de rușinoasă sclavie să înceteze?

Este o datorie de conștiință și de sânge care trebue îndeplinită de actuala generație. Această datorie e: Luminarea, consolidarea economică și întărirea morală ce trebue să le substituim actualei conjuncturi în care se află urmașii Daco Romanilor.

Este inadmisibil și împotriva echității sociale ca elementele autochtone să fie slugi și robi Jidanilor venetici. Dacă avem o țară câștigată prin jertfe și sânge, apoi aceasta trebue să fie a noastră iar nici de cum a profitorilor cari caută să-i fărâmițeze temeliile.

Vrem ca România să fie a Românilor.

Inv. **Ion Berinde**
— Maramureș —